

ומה במערך

אחת השאלות הראשונות המתעוררת עקב גילוי השיטות הלא-חוקיות, שבהן השתמשו בליכוד, היא כיצד נהג המערך בכל הנוגע לאיסוף תרומות מתאגידים.

במהלך הכתבה ביקשתי מכל אנשי-הליכוד, שעומדים שוחחתי, להעביר לי שתי מידע על "תרגילים" דומים של המערך, אולם מידע כזה לא היה בר-שותם. יחד עם זאת, יש כמה סיבות שבגללן אין לפסול על הסף אפשרות של מעשים דומים במערך.

ראשית, נשיא בורסת היהלומים (שהיא נכון לעכשיו תאגיד שממנו אסור לקבל תרומות), משה שניצר, אמר לי כי "הבורסה תרמה סכום לא-משמעותי, לא רק לליכוד, גם למערך". לא ברור מה נעשה בכסף, והאם הוא נוצל למטרות הבחירות או למטרות אחרות.

יתכן וניתן ללמוד מהשתיקה הרועמת של המערך, בהקשר לפרשת התרומות לליכוד, כי המערך חושש לפתח את הנושא, בחזקת "מי שמתגורר בבית זכוכית, אל לו להשליך אבנים".

אולם מבחינה פורמלית, לפחות, המערך מכוסה ב-7.11.88 שלח היועץ המשפטי של המערך, עורך-הדין זאב טריינין, מיכתב ליו"ר האגף המוניציפלי של מיפלגת-העבודה (עם העתקים לשימעות פרס ולעוץ ברעם) ובו הוא מתריע מפני כל ניסיון לגייס תרומות מתאגידים, בשל חוסר-החוקיות שבדבר. במיכתב בן שלושת העמודים מפרט טריינין את המצב המשפטי בסוגיה, מזהיר מפני קבלת תרומות מתאגידים, ובסופו אף קובע: "כן חשוב להוציא חוזר בנושא המצורך בזה, שידגיש כי המיפלגה אוסרת איסוף-כספים בכל דרך שהיא, ללא אישור של המיפלגה".

עוד נודע לי כי דויד ארמון, כמו שאר הפירסומאים הקשורים לשיטה הזו, נחקר לפני ימים אחדים על חלקו בפרשה.

למרות ההיקף הגדול של גיוס תרומות לא-חוקיות מתאגידים על-ידי אנשי הליכוד, האיש שעמד בראש מערכת-הגיוס, בכל ארץ תם חודשים, השר אהוד אולמרט, טוען שהוא לא ידע על שהתרחש. "לא הייתי מעורב לחלוטין בכל הטכניקה של העברת התרומות ורישומן", הוא אומר. "לא עלה על דעתי שנותנים תרומות בצורה שאיננה תואמת את הוראות החוק. אינני רוצה להתייחס לפרטים, רק מהטעם שעניינים אלו נחקרים עתה, ואינני חושב שזה ראוי שאומר דברים בעיצומה של החקירה".

שאלתי את אולמרט — עורך-דין במיקצועו — האם אין כאן כישלון שלו, בזה שמתחת לאף שלו מתנהלת מערכת רחבה כל-כך של תרומות לא-חוקיות ועבירות-יחס, והוא כלל אינו יודע על המתרחש. אולמרט: "מינינו באחרונה בודק חיצוני, שיבדוק עבורנו את כל הנושא ויכין דו"ח על כל הדברים, עלימנת שתהיה לנו תמונה מדויקת. מדובר בעורך-דין ידוע ומכובד. רק לאחר שתהיה לנו תמונה ברורה על שאירע, אוכל לקבוע עמדה. אם יתברר שהיה כישלון שלי, אסיק את המסקנות".

למישרד-הפירסום. קיבלתי חשבונית ומסרתי לקבלנים. את הקשר עם בורסת-היהלומים יצרנו דרך דויד מלמדוביץ, ידימינו של צבי בר".

כנגד התרומות קיבלו החברות הללו חשבוניות, שאותן הם רשמו כהוצאה פירסומית המוכרת לצורכיהם.

בדיוק באותה השיטה השתמשו מועמדי הליכוד בתל-אביב ובהרצליה (בשתי הערים גויסו, בשיטה זו, תרומות בסך 300 אלף ש"ח מתאגידים).

מישרד-הפירסום ששימש את אלי לנדאו בהרצליה היה ויטר פלוס. ומישרד הפירסום בתל-אביב היה פירסום אדמון. התאגידים העבירו צ'קים למישרד-הפירסום הללו, ובתמורה קיבלו חשבוניות.

בין התורמים לליכוד בערים אלה נמצאות החברות הבאות: יפואטוס (סובארו), קוקה קולה, עליה, סופרפארם, קריסטל מכוונות כביסה, רמט ועופר ובסם, של יולי עופר. תורמים אלה נחשדים בביצוע עבירות-יחס, בכך שרשמו את התרומה לליכוד כהוצאה פירסומית.

בעלי מישרד-הפירסום ויטר פלוס, אדמון ושטרנשון, נחשדים בכך שסייעו לחברות הללו להונות את שילטונות-המס, בעזריה שהיא פחותה בהרכבה בחומרתה מזו של החברות התורמות.

בורסת המערך תורמת

בורסת היהלומים ברמת-גן רשומה אצל רשמי-החברות כ"בורסת היהלומים הישראלית בע"מ", ונחשבת כחברה עיסוקית לכל דבר. חברים בה כ-2400 יהלומנים, המשלמים דמי-חבר קבועים, ונוסף על כך יש לה הכנסות מחברות האחזקה שלה, "מיפעלי בורסת היהלומים", המוכרת שירותים ליהלומנים. בשתי מערכות-הבחירות האחרונות תרמה הבורסה סכום גדול במיוחד, כרבע מיליון ש"ח, לליכוד: 180 אלף ש"ח לחברת-קיש של יהל, לקראת הבחירות הכלליות, ועוד 75 אלף ש"ח למישרד-הפירסום, ששטרשוס, כתמיכה במועמד הליכוד צבי בר.

נראה כי בעצם מתן התרומות הסתבכה הבורסה בעבירות-יחס, משום שהיא רשמה בספריה את החשבוניות על התרומות כהוצאה לפירסום.

משה שניצר ניסה לטעון באוזני כי הבורסה אינה חברה עיסוקית, ולכן אין משמעות לרישום החשבוניות: "אנחנו לא מורידים את החשבוניות האלה ממס, כי אנחנו לא חברה שעושה רווחים. תרמו סכום לא-משמעותי לליכוד, ותרמנו גם למערך. בכל מיקרה אנחנו לא חברה עיסוקית".

נודע לי כי הנופים החוקיים רואים בבורסה חברה עיסוקית, שאיננה מוכרת כמכל"ר (מוסד ללא כוונות רווח), ולכן הם רואים ברישום החשבוניות בסיפרי הבורסה עבירה על חוקי-המס. מסיבה זו זומן נשיא הבורסה, משה שניצר, לחקירה ב-5 ביולי. ההזמנה בוטלה ברגע האחרון, לאחר שצמרת אגף מס-ההכנסה החליטה לעיין מחדש בדרישה של הבורסה להכיר בה כמכל"ר, דרישה שאם תיענה — תכשיר את השרץ.

עוד נודע לי כי לחוקרים התברר שאכן הבורסה תרמה בסך לקרן גולדה של המערך. לא ידוע כמה כסף נתנם, ולא ידוע אם בכוונת החוקרים לבדוק איזה שימוש נעשה בכסף זה.

תערוכה

שפייר מתמוטט

מסתמנת התמוטטות השליטה של אליהו שפייר במחוז תל-אביב של מיפלגת-העבודה, שנחשב באחד המחוזות החזקים של המפלגה.

עד להתמודדות האחרונה, בין גרשון גלמן לאביגדור ררגונר, איש שפייר שהובס, שלט שפייר ללא מיצרים במרחב תל-אביב, ומינה כמעט את כל מוזכרי הסניפים בתל-אביב.

עד היום נכשל כל מי שהתמודד מולו או מול מועמד מטעמו. ניצחונו של גלמן, בהתמודדות על מועמדות המערך למועצת פועלי תל-אביב, מסמנת מיפנה.

שפייר

תנועות-שלום למיצעד בארץ

מיצעד למען השלום, שעיקרו שתי מדינות לשני עמים, קריאה לשמירת זכויות האדם ול